

Dem, der laver noget, lærer noget

Interview med Louise Klinge, skoleforsker og skolekonsulent

Af Kirsten Haase

Louise Klinge

- Driver virksomheden Relationskompetence, hvor hun udbyder foredrag, workshops og supervision.
- Er cand.mag. i dansk og filosofi.
- Har gennem årene undervist på erhvervsuddannelse og arbejdet som lærer og støttelærer på alle klassetrin på både folke- og friskoler.
- Har skrevet ph.d. om læreres relationskompetence, hvor hun ønskede at udvikle et professionelt sprog om relationen mellem lærer og elever og desuden at undersøge, hvad der skal til, for at lærere agerer relationskompetent.
- Har skrevet en række bøger, blandt andre "Læreres relationskompetence. Kendetegn, Betingelser og Perspektiver" (2017).

Se mere om Louise Klinge på
www.louiseklinge.dk

I Gladsaxe Kommune er vi i fuld gang med at uddanne alle pædagogiske medarbejdere og ledere i teknologiforståelse. En del af uddannelsen handler om at lære at arbejde med designprocesser. Vi har en tese om, at lærerens eller pædagogens relationskompetence er en væsentlig forudsætning i arbejdet med designprocesser. Hvad tænker du om det?

Det giver så god mening, at relationskompetencen også er central, når det handler om designprocesser og teknologiforståelse, fordi alt står og falder med de mennesker, der skal realisere et eller andet sammen. Det er mennesker, der mødes om noget. Det, som min og andres forskning viser, er, at hvis ikke børnene kan mærke, at den voksne har dem på sinde, så kan man præsentere nok så spændende problemstillinger og arbejde nok så fint med en rammesætning, men børnene vil ikke følge den voksnes lederskab og idéer. Hvis ikke de kan mærke, at den voksne har dem på sinde og hele tiden afstemmer sin måde og de ideer, der bringes

frem og måden, det gøres på, med "hvem vi er", så er det lige meget. Børnenes udbytte afhænger i høj grad af, hvordan de oplever de pædagogiske medarbejdere og relaterer sig til dem.

Louise Klinge.

Man skal huske, at hvis mennesker skal lykkes, så er der processer, der er mere eller mindre hjælpsomme. Jeg synes personligt, at designprocesser og i det hele taget projektbaseret læring og alle de øvrige pædagogiske metoder til at gå væk fra "formidleren oppe ved katederet" som det primære, er geniale. Det er de, fordi det dermed er børnene, der bringes i spil, og det er godt, fordi vi ved, at det er "dem, der laver noget, der lærer noget".

Det, at man bringer et reelt problem, vi skal løse sammen, eller et produkt, vi skal skabe sammen, gør, at børnenes motivation er der, men den kan blive ødelagt, hvis den voksne er ligeglad med dem som individer eller har svært ved at lede dem som gruppe og derfor skælder ud. Men der er noget ved motivation fra starten af, når man bliver stillet en spændende opgave, der kan løses på mange måder, der gør, at både lærer og elever bliver spillet bedre. Det gælder også for lærere, at om man handler relationskompetent eller ej, er jo hele tiden påvirket af den kontekst, man er i. Er man tryk nok, sådan så man har mest mulig hjernekapacitet til rådighed - altså kan man komme frem til frontallapperne og være i stand til afkode børnenes signaler. Det, der sker i rummet, er

hele tiden en vekselvirkning mellem dem, der er sammen i rummet – inde eller ude. Hvis man ikke tager de menneskelige faktorer alvorligt, så er det lige meget, så kan alt hurtigt blive spoleret.

På den måde er det vel ikke anderledes med designprocesser end almen undervisning (traditionel undervisning)?

Nogle gange kan den klassiske undervisning være bedre, hvis nogle lærere er mest trygge i deres roller som den formidlende, hvis de har overskud til at "se"

børnene, og de formidler på en spændende måde. Så vil de børn få mere ud af det, end hvis de er sammen med en lærer, der ikke kan arbejde konstruktivt med dem, selvom processen umiddelbart skulle være spændende og god.

Men det er altså meget mere hjælpsomt, og vi kan sikre, at mange flere kan lykkes, og mange flere børn får gode læringsoplevelser, hvis vi går væk fra "broadcast modellen" som hovedvej i skolen. Der er stadig en variation af "broadcast modellen", man skal huske værdien af, for der bor også rigtig meget fint i at få formidlet noget af gode fortællere og formidlere og bare mærke den der ro og fordybelse nogle gange og få lov til at synke helt ind i at modtage.

"... der bor også rigtig meget fint i at få formidlet noget af gode fortællere og formidlere, og bare det at mærke den der ro og fordybelse nogen gange og få lov til at synke ind i det at modtage."

Mange børn har af forskellige årsager ikke lært at gå i skole derhjemme, fordi der ikke er forudsætninger for voksensamtaler, hvor man lærer at sætte ting i rækkefølge, være vedholdende, tro på sig selv osv. Rummer åbne processer nogle andre udfordringer, der stiller endnu højere krav til de pædagogiske voksnes relationskompetencer?

Det, jeg kan se på nogle af de undersøgelser, jeg har været med til at lave, er, at nogle læringsvanskeligheder bliver skabt eller modsat kan forsvinde i forhold til, hvordan eleverne bliver mødt af de voksne. Jeg har været med i Spiral-projektet finansieret af Egmont Fonden, og der var det samskabelse sammen med lærere, pædagoger og elever.

[LÆS MERE OM SPIRAL-PROJEKTET HER](#)

Vi prøvede på mere end 75 workshops alle mulige undervisningsformater af for at se, hvornår eleverne engagerer sig, og hvornår de har et stort læringsudbytte samtidigt med, at de har det godt imens.

I det projekt var der en dreng, der normalt kun kunne koncentrere sig maksimalt syv minutter i den almindelige undervisning. De voksne fortalte, at det var noget med hans pandelapper, der ikke var vokset sammen.

Drengen var let afledelig og forstyrrede ofte de andre elever. Så havde vi et konstruktionsværksted, hvor eleverne skulle bygge en svævebane i miniformat. Drengen var fuldt koncentreret i syv kvarter. Da jeg spurgte ham, "Hvad skete der, hvordan kunne du koncentrere dig i så lang tid?", sagde han uden at blinke: "Fordi, der var brug for mig".

"... og det er der, de bare har så mange odds imod sig, dem, der ikke har lært det hjemme, men det kan de jo for pokker ikke gøre for."

Da han havde stået og holdt nogle træstænger, for at de kunne komme i gang med opgaven, begyndte han at komme med de gode idéer, og pludselig blev han primus motor og medvirkende til, at de kom i mål med opgaven. Og det er jo fordi han er sat i et setup, hvor han er blevet placeret på en måde, hvor han kan mærke, at han er en værdifuld del af et fællesskab. Så der er det jo faciliteteringen af, hvordan vi skaber læringsmiljøet, der er fuldstændig afgørende for, om de lykkes eller ej.

Så hvordan giver vi disse børn plads? Vi kunne ikke drømme om at bebrejde nogen, at de har svært ved at lære andengradsligninger, men at nogle ikke kan være "ordentlige" ved deres kammerater, og at de ikke kan koncentrere sig, det er

der, vi så bebrejder, og nogen gange kommer til at ydmyge. Men det er jo ligeså meget en læreproces, og det er der, de bare har så mange odds imod sig, dem, der ikke har lært det hjemme, men det kan de jo for pokker ikke gøre for.

Hver sjette barn er udsat for fysisk vold i hjemmet, og hver tiende vokser op i hjem med alkoholmisbrug. Meget af den hjælp, de børn har brug for, kan jo netop ske i undervisningen. Hvis vi sætter en situation op, hvor de bare kan koncentrere sig et øjeblik, så kan vi straks gå i gang med at forstærke det og udvide deres muligheder. Der er ikke noget modsætningsforhold mellem det at styrke deres sociale kompetencer og deres selvdisciplin, og så det at lave spændende alsidig undervisning. Det går faktisk hånd i hånd.

